

Sylvia Plath

Az éjjeli bál

Egy mosoly elgurult a fűben.
Pótolhatatlan!

És miben merülnek majd éjjeli táncaid
El? A kétszerkettőben?

Olyan könnyed szökkenés és forgás —
Bizonyára örök időkre

A világot járják, nem kellene hosszan
A tovatűnő szépségen időznöm el, pihegésed

Kincsein, a csuromvizes gyepen,
Álmaid páráján, lilium, lilium.

Húsuk nem pótolható semmivel.
Önzéssel teli jeges akol, tündéerkonty

És tigris, túlcicomázva magát —
Csupa marhabillog és szétszórt, hervadt szírom.

Az üstökösöknek
Keresztként az űr jutott,

Metsző hideg, halott emlékek sora.
Így válnak le rólad is gesztusaid —

Meleg és emberi, aztán rózsás fényeik
Véreznek és mint a vakolat, mállanak,

Túl az égi ében amnézián.
Miért kaptam ezeket

A fényeket, ezeket égi áldásként hulló
Bolygókat, mint hatszögű

Pikkelyeket — elvakítják
Szemem, szám, hajam,

Fehér gyolcsba kötik, elfolyik, mind el.
Nincs hova.

Novemberi levél

Szerelmem, a világ
Egyszerre fordul, váltja színeit. A lámpafények
Kettészakítják a patkány farkát,
Aranyeső gubóját, s alig van reggel kilenc.
Ez az Északi-sark,

Ez a kis fekete
Kör, selyemföveny pázsit — mint a babahaj, olyan.
Valami zöldes fény van az égen,
Lágy, kellemes.
Kipárnázza a szívemet.

Csordultig vagyok, és ölmeleg.
Nahát, akár óriás is lehetek,
Olyan örülten boldog vagyok,
Csizmás lábam
Gyönyörű vörösben, vörösben gázol.

Ennyi az enyém.
Naponta kétszer
Lelépem, magamba szívom
A tüskés magyal cakkos
Zöldjét, fémes ízét,

És az ódon testek szagát.
Imádom őket.
Imádom, mint a múlt dohos pókhálóját.
Az almákat arany futja át,
Képzeld el —

Hetven fám
Tartja aranypiros gömbjeit
Egy sűrű, szürke halál-levesben,
Milliónyi
Arany levele fémes csillogás és élettelen.

Ó, Szerelmem, ó, drága cölibátus.
Rajtam kívül senki
Sem gázol a derékmagas esőben.
A pótolhatatlan
Arany vézrik és feketedik, mint Thermopüli ajkai.

A gyáva

Ez a férfi álnevet visel, és mint egy féreg,
Amögött csúszik-mászik szelvényes testtel.

Ez a nő a vonalban
Azt mondja, ő férfi, nem maga.

Az álca óriás, felhabzsolja a férget,
Kisatírozza a száját, a szemeket és az orrot,

Üregekben tévelyeg a nő hangja —
Mind több és több — mint egy halottban,

Férgek fúrnak már a hangszalagban is.
Gyűlöli

Egy kisdéd gondolatát is —
Sejtek tolvaja, szépségem gyilkosa —

Inkább lenne puffedt hulla, mint zsíros, fülledt test,
Mint Nofretiti, halott inkább és tökéletes,

Duruzsolva fúvódik fel az ádáz maszk,
Minden tekintet ezüst pokoltornác,

Melybe egy csecsemő meg nem merülhet,
Ahol csak ő és maga van.

Papa

Nem szorongatsz, nem szorongatsz
Többé, ünnepi lakk,
Melyben harminc éve feszengek,
Mint tipegő, fogoly láb,
Légszomjba gémberegett mersz.

Papa, meg kellett, hogy öljelek.
De irigyen meghaltál, mielőtt rá időm maradt volna —
Márványnehezék, istennel csurig zsák,
Csapodár szürke lábujj a rettentő szobron,
Melynek Frisco fókáival vetekszik teste.

És a lázas atlanti vízbe bukik a fej,
hol a babzöld selyemkébbe zubog,
Nauset mennyei habjainál.
Istent betűztem, hogy visszaszerezzelek.
Ach, du.

Németajkú lengyel városban,
Melyet lehorzolt a háborúk
Gyaluja, gyaluja, gyaluja.
De a várost átlagos névvel illetik.
Egy lengyel barátom szerint

Lehet belőle egy vagy két tucat.
Így sosem derült ki számomra,
Hol vetted meg a lábad, s eresztettél gyökeret,
Képtelen szóváltás veled.
Nyelvem a torkomon akadt.

Szögesdrótháló foglya.
Ich, ich, ich, ich,
Dadog a beszéd, a szó korcs marad.
Minden friccben téged kerestelek.
És a trágár nyelvezet

Kattogó gépzaj,
Mint zsidót vagonhoz, ütleg,
Dachau, Auschwitz, Belsen felé.
Már zsidósan is beszélek.
Igen, remek kis zsidó lenne belőlem.

A tiroli havasok, a gyöngyöző bécsi sör
Mögött titok lappang.
Cigány ősanyám, boszorkányos végzetem
És tarokk paklim és tarokk paklim,
Kacagjatok: egész jó kis zsidó lehetek.

Téged nem volt, hogy ne rettegjelek,
Luftwafféd, hangzatos pöffeszkedésed.
Rém takaros bajszod,
És igéző, árja-kék szemed.
Ó, a te páncélos, páncélos szíved —

Csobánka Zsuzsa

Platform S.

Üregesebb már nem lehetne a test.

A bekötőúton ébreszt fel a város,
a másik részem most is átaludta a hajnalt.
Tapintatosak a lámpafények,
ahogy csikozzák a hátsó kárpitot,
unottan élezi rajtam karmaikat.
Ötéves forma lehetek.

Egy újabb irigysárga élet.
Ez a hópihe a tiéd, mondta,
s közben némán megidézett.
Tudom, hogyan fogja a villát,
ha a rüsztyét feszíti,
a hüvelykjére görnyed a mutató.
Egész jól utánzom, hogyan
hallgatózik, suttog és sugdos.
A sikolyaim megtévesztésig az övéi.

De azóta hajnalban mindig felébreszt a csorgás.
Lassú víz lehet, ahhoz viszont épp eléggé igaz,
hogy ne tudjam elzárni.
A kezemet reggelente hosszan törülgetem,
de egyre meszesebb.

Az érfalra ég így a zsír és tömíti el az utam.
Azt mondogatom, üregek márpedig nincsenek.

De ez zsákutca, messze nem kijárat.

Nem Isten, csak horogkereszt,
Gyászszínét nincs ég, mely szétroppantaná.
Minden nő fasisztát imád,
Csizmatalpat arcpír gyanánt, embertelen,
Embertelen állati pofát, tükörképedet.

Állsz a tábla előtt, papa,
A képen, ahogy megőriztelek,
Álladon a hasítékkal, lábad helyett,
De nem kevésbé ördögien,
Mint az álarcos ember, aki

Kettétörte édes kis piros szívemet.
Tíz voltam, mikor temettelek.
Hús, hogy meghalni próbáltam,
Hogy téged vissza, vissza, visszaszerezzelek.
Gondoltam, a csontokkal is lehet operálni.

De kiráncigáltak a zsákból,
És úgy-ahogy összecsirizeltek.
És akkor már tudtam, mit kell tennem.
Mégmintáztalak, formába öntöttelek,
Meinkampf-arcú fekete ember,

Szeretője tüskés ölelnek.
S azt mondtam, legyek én is az neked.
Tudod, papa, leszámoltam veled.
A bakelit telefont kitéptem a falból,
A hangok még csak ne is gyűrűzzenek.

Ha téged, úgy kettőt gyilkoltam volna veled —
A vámpírt is, ki arcod mögé bújva
Véremet itta kajánul évekig,
Hét év, ne szépítsük, s hogy pontos legyek,
Papa, most már nyugodtan kiterülhetsz.

Karót nyelt zsíros fekete szíved,
Viszolyognak tőled a környékbeliek.
Ájulásig döngöltek, sírodon ropták.
Mindig *tudták*, hogy hol emészt a föld.
Papa, papa, te szemét, dögölj már végre meg.

(Csobánka Zsuzsa fordításai)